

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
РИЗИКИ В ЛОГІСТИЦІ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 Міжнародні відносини

спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

освітня програма Міжнародна логістика і митна справа

спеціалізація

вид дисципліни за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

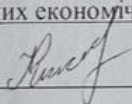
“30” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Беренда Сергій Васильович

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

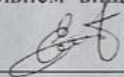
Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Надія КАЗАКОВА
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

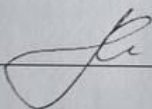

Олена ХАНОВА
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Ризики в логістиці» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня

(назва рівня вищої освіти)

спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи знань та вмінь, а також відповідних навичок з управління ризиками в логістиці.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни “Ризики в логістиці” є

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, уміння управляти часом.

ЗК5. Здатність до усної та письмової загальної комунікації державною та іноземними мовами.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог, адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним до розуміння чинників, які справляють позитивний чи негативний вплив на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності та мультикультурності та поваги до них.

ЗК10. Здатність мотивувати та розробляти ефективну систему організації праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ЗК11. Здатність брати участь у розробці проектів, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК12. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК11. Здатність застосовувати базові знання у сфері міжнародних економічних відносин з використанням нормативно-розпорядчих документів, довідкових матеріалів.

ФК12. Знання теоретичних основ та практичних навичок оцінювання й аналізу безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК16. Здатність розробки програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в рамках інтеграційних об'єднань світу з точки зору перетину кордонів на налагодження логістичного середовища всесвіту.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-
Семестр	
7-й	-
Лекції	
24 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	-
Лабораторні заняття	
0 год.	-
Самостійна робота	
54 год.	-
Індивідуальні завдання	
0 год.	-

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Мислити креативно та критично, мати навички тайм-менеджменту, критично оцінювати наслідки продукованих ідей.

ПРН3. Демонструвати навички письмової та усної комунікації державною та іноземними мовами, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН5. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження; виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві (у тому числі міжнародної логістики та митної справи); формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН7. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути критичним і самокритичним, розуміти детермінанти впливу на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності та поваги до них.

ПРН8. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН9. Розробляти та реалізовувати міжнародні проекти, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи, працювати в проектних групах, мотивувати людей і рухатися до спільної мети, діяти соціально-відповідально та свідомо.

ПРН10. Застосовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

ПРН11. Демонструвати знання та навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

Моделювання та оцінка ризиків.	14	4	2			8					
Концептуальна модель дерева рішень.	8	2				6					
Побудова дерева рішень. Теорія вірогідності.	12	2	2			8					
Крива нейтральних ризиків. Перерозподіл ризиків.	10	2	2			6					
Диверсифікації ризиків.	10	2	2			6					
Страхові запаси та моделі страхування.	14	4	2			8					
Хеджування фрахту.	12	4	2			6					
Усього	90	24	12			54					

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ теми	Назва теми	Обсяг у годинах	
		денна форма	заочна форма
2	Моделювання та оцінка ризиків.	2	
4	Побудова дерева рішень. Теорія вірогідності.	2	
5	Крива нейтральних ризиків. Перерозподіл ризиків.	2	
6	Диверсифікації ризиків.	2	
7	Страхові запаси та моделі страхування.	2	
8	Хеджування фрахту.	2	
	Разом	12	

5. Завдання для самостійної роботи

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань, запитання для самоконтролю, вирішення задач.

Питання навчальної дисципліни, які пропонуються для самостійного вивчення:

№ з/п	Види та зміст самостійної роботи	Кількість годин
Тема 1.	Концепція ризику. Управління ризиками в логістиці.	6
Тема 2	Моделювання та оцінка ризиків.	8

Тема 3	Концептуальна модель дерева рішень.	6
Тема 4	Побудова дерева рішень. Теорія вірогідності.	8
Тема 5	Крива нейтральних ризиків. Перерозподіл ризиків.	6
Тема 6	Диверсифікації ризиків.	6
Тема 7	Страхові запаси та моделі страхування.	8
Тема 8	Хеджування фрахту.	6
Разом		54

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються наступні методи навчання: лекція, як правило, у поєднанні з наочною демонстрацією (презентація), пояснення, дискусія, практичні завдання, семінарські заняття, спільний пошук вирішення проблеми, робота з науковою літературою, консультування, самостійна робота в тому числі в дистанційному курсі.

8. Методи контролю

Оцінювання знань здобувачів з дисципліни «Ризики в логістиці» передбачає всі види занять, передбачених навчальним планом. Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи оцінювання знань:

- поточний контроль* здійснюється на практичних заняттях під час усної співбесіди зі здобувачами за результатами виконання домашніх завдань, перевірки розв'язання типових задач; перевірки розв'язання нетипових задач на використання знань в практичних ситуаціях;
- підсумковий контроль* передбачає проведення заліку з курсу.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Залік	Сума
Г1..	Г7	Г8..	Г10	Г11		
60					40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. *Повнота відповіді або виконання завдання:*
  - елементарна;
  - фрагментарна;
  - повна;
  - неповна.
2. *Рівень сформованості логічних умінь:*
  - елементарні дії;
  - операція, правило, алгоритм;
  - правила визначення понять;
  - формулювання законів і закономірностей;
  - структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти при виконанні самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:
  - елементарна;
  - фрагментарна;
  - повна;
  - неповна.
2. Рівень самостійності студента
  - під керівництвом викладача;
  - консультація викладача;
  - самостійно.
3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)
4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);
5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):
  - низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
  - середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
  - достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
  - високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання контрольної роботи

Контрольна робота студента складається з двох частин: перша – опрацювання теоретичного питання, друга – виконання практичного завдання. Максимальна оцінка за виконання завдань контрольної роботи – 30 балів.

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

- 1) теоретичне питання:

- повнота й ґрунтовність викладу;
- аргументованість тверджень;
- суб'єктне усвідомлення змісту;
- термінологічна коректність;

2) практичне завдання:

- технологічна грамотність;
- методична грамотність;
- обґрунтованість висновків;
- правильність оформлення.

Шкала оцінювання контрольної роботи

Кількість балів	Теоретичне питання	Практичне завдання
25-30	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність	Продемонстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення повністю обґрунтовано. Оформлення відповідає вимогам.
20-24	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи. Методичні рішення обґрунтовано.
10-19	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Наявність значної кількості методичних і технологічних помилок, а також в оформленні роботи.
0-9	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична й технологічна неграмотність. Неправильне оформлення роботи.

Зведена шкала оцінювання роботи студентів з дисципліни «Ризики в логістиці»

Види робіт	Максимум балів
Тестовий контроль	5
Контрольна робота	30
Поточний контроль на заняттях	25
РАЗОМ	60
Залік	40
ВСЬОГО	100

Оцінювання якості знань з дисципліни «Ризики в логістиці» проводиться за практичними вміннями й навичками, які демонструють студенти, відповідаючи на тестові питання.

За кожну правильну відповідь на питання студент одержує 0,5 балів, які зазначені у тестових завданнях.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	

50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Беренда С.В., Григорова-Беренда Л.І. **Ризики в логістиці: дистанційний курс** // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2022. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5979>
2. Жарська І.О. Логістика: навч. посіб. / І.О Жарська. - Одеса: ОНЕУ, 2019. - 209 с.
3. Кривов'язюк І. В. Ризик-менеджмент логістичної системи машинобудівних підприємств: монографія / І. В. Кривов'язюк, С. Ф. Смерічевський, Ю. М. Кулик. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 200 с.
4. Логістика невиробничої сфери: Управління ризиками в логістиці : навчальний посібник / Л. О. Мажник, В. О. Письмак. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 164 с.
5. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 408 с.

Допоміжна література

1. Беренда С. В. Онлайн продажі як ефективний інструмент виведення «товарів розкоші» національних виробників на міжнародні ринки, на прикладі виробів з хутра / С. В. Беренда, Г. О. Григорова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». – 2017. – №. 6. – С. 8-14.
2. Каут О.В., Шпортюк Г.Ю., Аніщенко Л.О. Ризик-менеджмент логістичної системи промислових підприємств : монографія. Дніпро : Поліграфцентр «Формат», 2022. 96 с.
3. Марченко В.М. Логістика: Підручник/ В.М. Марченко, В.В. Шутюк. – К.: Видавничий дім «Артек», 2018. — 312 с.
4. Федорова В.О. Логістика: навчальний посібник / В.О. Федорова, В.В. Блага. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2019. – 153 с.
5. Kondratiuk D. M. Sut kontseptsiy lohistyky ta perspektyvy yikh zastosuvannya u torhivelnij diialnosti [The essence of the concept of logistics and perspectives of the congestion in the trade diyalnosti]. Retrieved from https://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Chem_Bio/Vzhnau/2015_1/179.pdf. (accessed 28 March 2020).

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс] : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>. – Станом на 01.02.2018. – Назва з екрану.
2. Інтес [Електронний ресурс] : [сайт корпорації]. – Режим доступу: <http://www.intes.com.ua>. – Станом на 01.02.2018. – Назва з екрану.
3. Український національний комітет міжнародної торгової палати [Електронний ресурс] : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://iccu.org>. – Станом на 01.02.2018. – Назва з екрану.
4. Фіскальна служба України [Електронний ресурс] : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://www.fsu.gov.ua>. – Станом на 01.02.2018. – Назва з екрану.
5. International Chamber of Commerce [Електронний ресурс] : [organization's website]. – Режим доступу: <http://www.iccwbo.org>. – Станом на 01.02.2018. – Назва з екрану.
6. World Trade Organisation [Електронний ресурс] : [organization's website]. – Режим доступу: <http://wto.org>. – Станом на 01.02.2018. – Назва з екрану.

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора або за змішаною формою навчання (дистанційно або повністю дистанційно в синхронному режимі).

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти

залік **в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Ризики в логістиці» (<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5979>)

Студенти автоматично долучаються, або індивідуально отримують код доступу зв'язавшись із викладачем за адресою s.berenda@karazin.ua